Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. liepos 12 d.*

„Naujų valstybių narių įstojimas — Mokesčio už perteklines žemės ūkio produktų atsargas nustatymas — Nacionalinės teisės akto nuostatoje esanti nuoroda į Sąjungos reglamento, kuris nebuvo tinkamai paskelbtas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje atitinkamos valstybės narės kalba, nuostatą“

Byloje C-146/11

dėl *Riigikohus* (Estija) 2011 m. kovo 17 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2011 m. kovo 25 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą

AS Pimix, likviduojama įmonė,

prieš

Maksu- ja Tolliameti Lõuna maksu- ja tollikeskus,

Põllumajandusministeerium

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J. N. Cunha Rodrigues, teisėjai U. Lõhmus, A. Rosas, A. Arabadjiev ir C. G. Fernlund (pranešėjas),

generalinė advokatė V. Trstenjak,

posėdžio sekretorė K. Sztranc-Sławiczek, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2012 m. gegužės 3 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— likviduojamos įmonės *AS Pimix,* atstovaujamos *advokaat* M. Ots ir *vandeadvokaat* T. Pikamäe,

— Estijos vyriausybės, atstovaujamos M. Linntam,

— Europos Komisijos, atstovaujamos K. Saaremäel-Stoilov, H. Tserepa-Lacombe ir A. Marcoulli,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinės advokatės nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

* Proceso kalba: estų.

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 288 straipsnio ir 297 straipsnio 1 dalies bei Akto dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų (OL L 236, 2003, p. 33, toliau – 2003 m. Stojimo aktas) 58 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas buvo pateiktas sprendžiant ginčą tarp, pirma, likviduojamos įmonės *AS Pimix* (toliau – *Pimix*) ir, antra, *Maksu- ja Tolliameti Lõuna maksu- ja tollikeskus* (Mokesčių ir muitų tarnybos Pietinis mokesčių ir muitų centras) ir *Põllumajandusministeerium* (Žemės ūkio ministerija) dėl mokesčio už perteklines atsargas taikymo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

2003 m. Stojimo aktas

3 Pagal 2003 m. Stojimo akto 2 straipsnį:

„Nuo įstojimo dienos pirminių Sutarčių ir prieš įstojimą institucijų ir Europos centrinio banko priimtų aktų nuostatos naujosioms valstybėms narėms yra privalomos ir tose valstybėse taikomos tose Sutartyse ir šiame Akte nustatytomis sąlygomis.“

4 Pagal 2003 m. Stojimo akto 41 straipsnio pirmą pastraipą Europos Komisijai leidžiama imtis priemonių, skirtų palengvinti perėjimą nuo esamo režimo naujosiose valstybėse prie režimo, kuris atsiranda dėl bendros žemės ūkio politikos taikymo. Šių pereinamojo laikotarpio priemonių „galima imtis trejų metų laikotarpiu nuo įstojimo dienos, ir jos taikomos tik tuo laikotarpiu“.

5 2003 m. Stojimo akto 58 straipsnyje nustatyta:

„Iki įstojimo priimti ir Tarybos, Komisijos arba Europos centrinio banko čekų, estų, vengrų, latvių, lietuvių, maltiečių, lenkų, slovakų ir slovėnų kalbomis parengti institucijų ir Europos centrinio banko aktų tekstai nuo įstojimo dienos yra autentiški tomis pačiomis sąlygomis, kaip ir esamomis vienuolika kalbų parengti tekstai. Jie skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, jei tie tekstai taip buvo paskelbti esamomis kalbomis.“

Reglamentas Nr. 1

6 Pagal 1958 m. balandžio 15 d. Tarybos reglamento Nr. 1, nustatančio kalbas, kurios turi būti vartojamos Europos ekonominėje bendrijoje (OL 17, 1958, p. 385; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 1 t., p. 3), iš dalies pakeisto 2003 m. Stojimo aktu, 1 straipsnį Sąjungos oficialiosios kalbos yra „anglų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, olandų, portugalų, prancūzų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ir vokiečių“.

7 Šio reglamento 4 straipsnyje nustatyta:

„Reglamentai ir kiti bendro taikymo dokumentai rengiami dvidešimčia oficialiųjų kalbų.“

8 Minėto reglamento 5 straipsnyje nurodyta:

„*Europos Sąjungos oficialusis leidinys* leidžiamas dvidešimčia oficialių kalbų.“

9 To paties reglamento 8 straipsnyje numatyta:

„Jei valstybė narė turi daugiau nei vieną valstybinę kalbą, tos valstybės prašymu kalba vartojama pagal jos teisės bendrąsias nuostatas.

<…>“

Reglamentas (EB) Nr. 1972/2003

10 2003 m. lapkričio 10 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1972/2003 dėl prekybai žemės ūkio produktais skirtų pereinamojo laikotarpio priemonių, kurios turi būti patvirtintos dėl Čekijos, Estijos, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Maltos, Lenkijos, Slovėnijos ir Slovakijos įstojimo (OL L 293, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 40 t., p. 474), teisinis pagrindas yra visų pirma 2003 m. Stojimo akto 41 straipsnis.

11 Remiantis Reglamento Nr. 1972/2003 1 konstatuojamąja dalimi, šiuo reglamentu siekiama „išvengti prekybos srautų nukreipimo rizikos, kuri turi įtakos bendram žemės ūkio rinkų organizavimui dėl 10 naujųjų valstybių įstojimo į Europos Sąjungą 2004 m. gegužės 1 d.“ Atsižvelgiant į šią riziką, šio reglamento 3 konstatuojamojoje dalyje pabrėžiama, kad turi būti numatyti „atgrasinantys mokesčiai, imtini už atsargų perteklių naujosiose valstybėse narėse“.

12 Šiuo tikslu Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 1 dalyje reikalaujama, kad naujosios valstybės narės apmokestintų atsargų pertekliaus 2004 m. gegužės 1 d. turėtojų produktus laisvoje apyvartoje.

13 Šio reglamento 4 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Nustatydamos kiekvieno turėtojo atsargų perteklių, valstybės narės visų pirma atsižvelgia į:

a) vidutines atsargas, turėtas iki įstojimo;

b) prekybos modelius iki įstojimo;

c) atsargų sukaupimo aplinkybes.

Atsargų pertekliaus sąvoka taikoma produktams, importuojamiems į naująsias valstybes nares arba kurių kilmės šalis yra naujosios valstybės narės. Atsargų pertekliaus sąvoka taip pat taikoma produktams, skirtiems naujųjų valstybių narių rinkoms.

<…>“

14 Minėto reglamento 4 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad mokesčio už perteklines atsargas dydis nustatomas pagal *erga omnes* importo muito normą, taikomą 2004 m. gegužės 1 d. Ši norma nustatoma 2003 m. rugsėjo 11 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1789/2003, iš dalies keičiančiu Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės prekių nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo I priedą (OL L 281, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 14 t., p. 3).

15 Siekiant užtikrinti, kad mokestis už perteklines atsargas būtų taikomas teisingai, Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 4 dalyje reikalaujama, kad naujosios valstybės narės nedelsdamos sudarytų 2004 m. gegužės 1 d. turimų atsargų aprašą ir ne vėliau kaip iki 2004 m. spalio 31 d. praneštų Komisijai apie atsargų pertekliaus produktų kiekį.

16 Šio reglamento 4 straipsnio 5 dalyje dėl Estijos numatyta, kad šis straipsnis taikomas, be kita ko, produktams, kuriems priskirtas Kombinuotosios nomenklatūros (toliau – KN) 0405 10 kodas, t. y. sviestui.

17 Remiantis šio reglamento 10 straipsniu, šis reglamentas buvo taikomas nuo 2004 m. gegužės 1 d. iki 2007 m. balandžio 30 d.

Reglamentas Nr. 1789/2003

18 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo (OL L 256, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 2 t., p. 382) I priedas yra KN. Ją Komisija kasmet atnaujina. Reglamentas Nr. 1789/2003 įsigaliojo 2004 m. sausio 1 d.

Estijos teisė

19 2004 m. balandžio 7 d. *Riigikogu* (Estijos parlamentas) priėmė Perteklinių atsargų mokesčio įstatymą (*Üleliigse laovaru tasu seadus*, RT I 2004, 30, 203, toliau – ÜLTS). Šis įstatymas *Riigi Teataja* buvo paskelbtas 2004 m. balandžio 27 d. ir įsigaliojo 2004 m. gegužės 1 d.

20 Pagal ÜLTS 7 straipsnį „atsargų perteklius“ lygus skirtumui tarp 2004 m. gegužės 1 d. faktiškai turėtų atsargų ir pereinamojo laikotarpio atsargų.

21 ÜLTS 6 straipsnyje „pereinamojo laikotarpio atsargos“ apibrėžiamos kaip ketverių metų iki Estijos Respublikos įstojimo į Sąjungą laikotarpiu, t. y. 2000–2003 m., turėtas vidutinis atsargų kiekis, padaugintas iš 1,2.

22 Pagal ÜLTS 10 straipsnį pereinamojo laikotarpio ir perteklines atsargas apskaičiuoja *Põllumajandusministeerium*, remdamasi ūkio subjekto deklaracijomis. Jo pagrįstu prašymu *Põllumajandusministeerium* gali atsižvelgti į tam tikrus veiksnius, galinčius paaiškinti su spekuliacija nesusijusį atsargų padidėjimą.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

23 2004 m. spalio 29 d. *Põllumajandusministeerium* nustatė, kad *Pimix* turi 550 tonų natūralaus sviesto, klasifikuojamo KN 0405 10 19 pozicijoje, perteklinių atsargų.

24 2004 m. lapkričio 26 d. *Maksu- ja Tolliameti Lõuna maksu- ja tollikeskus* pranešimu apie mokėtiną mokestį nustatė įmonės *Pimix* už perteklines atsargas mokėtiną mokestį – 16 318 500 EEK. Tam, kad įvykdytų 2006 m. spalio 5 d. *Riigikohus* sprendimą, *Maksu- ja Tolliameti Lõuna maksu- ja tollikeskus* panaikino šį pranešimą ir, pritaikiusi pagal ÜLTS 14 straipsnio 2 dalį ir Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 3 dalį nustatytą tarifą, 2007 m. kovo 29 d. nauju pranešimu apie mokėtiną mokestį nustatė tokio pat dydžio įmonės *Pimix* mokėtiną mokestį.

25 *Pimix* užginčijo 2004 m. spalio 29 d. sprendimą ir 2007 m. kovo 29 d. pranešimą apie mokėtiną mokestį. Jos ieškinius pirmosios ir apeliacinės instancijų teismai atmetė. Kasaciniame skunde *Pimix* kaltina faktines bylos aplinkybes nagrinėjusių instancijų teismus, kad taikė reglamentus

Nr. 1789/2003 ir Nr. 1972/2003, nors jie ir nebuvo tinkamai paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* estų kalba, be to, nuo 2004 m. gegužės 1 d. nebegaliojo nacionalinės teisės normos, kuriomis perkelta KN. Remdamasi 2007 m. gruodžio 11 d. Sprendimu *Skoma-Lux* (C-161/06, Rink. p. I-10841) *Pimix* tvirtina, kad Estijos administracija negalėjo jai nustatyti pareigų, kylančių iš teisės normų, kurios nebuvo perimtos į nacionalinę teisę ir kurios iki 2005 m. kovo 5 d. nebuvo tinkamai paskelbtos.

26 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad siekiant išspręsti jo nagrinėjamą ginčą reikia išsiaiškinti, ar nustatydama perteklines *Pimix* atsargas Estijos administracija rėmėsi vien Sąjungos teisės normomis, kurios buvo įgyvendintos ŪLTS, ar tiesiogiai taikė šias normas, prieš jas tinkamai paskelbiant *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* estų kalba.

27 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo manymu, esminiai apmokestinimo elementai, t. y. mokesčio mokėtojai, mokesčio objektas ir jo tarifas, negali būti suprasti aiškiai ir tiesiogiai iš ŪLTS. Keliose ŪLTS normose daromos nuorodos į Sąjungos teisės normas. Pavyzdžiui, kalbant apie mokesčio mokėtoją, „ūkio subjekto“ sąvoka apibrėžta ŪLTS 5 straipsnio 1 dalyje darant nuorodą į „žemės ūkio produktų“ sąvoką, o ši sąvoka pirmą kartą pavartojama ŪLTS 2 straipsnyje darant nuorodą į Estijai skirtas Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 5 dalies nuostatas. Šis teismas pastebi, kad pastaroji nuostata yra neaiški, nes norint suprasti KN turinį reikia remtis Reglamentu Nr. 1789/2003.

28 Tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatuoja, kad tuo metu, kai *Pimix* turėjo pateikti deklaraciją, ji negalėjo suprasti būtinumo ir žinoti, kuriems žemės ūkio produktams ši deklaravimo pareiga taikoma. Iš tiesų 2004 m. gegužės 1 d., t. y. dieną, kurią turėjo būti nustatytas perteklinių atsargų kiekis, ir priimant 2004 m. spalio 29 d. sprendimą, kuriuo nustatytas perteklinių *Pimix* atsargų kiekis, reglamentai Nr. 1789/2003 ir Nr. 1972/2003 nebuvo paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* estų kalba.

29 Konkrečiai dėl Reglamente Nr. 1789/2003 numatytos KN prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad 2004 m. gegužės 1 d. ji nebuvo perkelta į nacionalinę teisę jokiu tuo metu galiojusiu teisės aktu.

30 Atsižvelgiant į šias aplinkybes, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar ŪLTS 2 straipsnis, kuriame daroma nuoroda į Sąjungos reglamentą, kuris nebuvo tinkamai paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* estų kalba, yra šio reglamento įgyvendinimas ta prasme, kurią Teisingumo Teismas turėjo omenyje 2009 m. birželio 4 d. Sprendime *Balbiino* (C-560/07, Rink. p. I-4447) ir 2009 m. spalio 29 d. Sprendime *Rakvere Lihakombinaat* (C-140/08, Rink. p. I-10533).

31 Esant šioms sąlygoms *Riigikohus* nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar SESV 288 straipsnis kartu su [2003 m.] Stojimo akto 58 straipsniu, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką [minėti sprendimai *Skoma-Lux*, *Balbiino* ir *Rakvere Lihakombinaat*] aiškintini taip, kad iš privataus asmens galima reikalauti vykdyti iš <...> Reglamento <...> Nr. 1972/2003 kylantį įsipareigojimą:

a) net neatsižvelgiant į tai, kad šis reglamentas 2004 m. gegužės 1 d. nebuvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* estų kalba;

b) ir atitinkamos valstybės narės įstatymų leidėjas nacionalinės teisės akte nebuvo dar kartą apibrėžęs šiame reglamente įtvirtintos žemės ūkio produktų sąvokos, o apsiribojo nuoroda į [to paties] reglamento, kuris nebuvo tinkamai paskelbtas, 4 straipsnio 5 dalį;

c) jeigu šis privatus asmuo įvykdė iš šio reglamento kylančią pareigą (deklaravo prekes sandėlyje nurodydamas teisingą prekės kodą) ir šios pareigos neginčijo;

d) ir kompetentinga valstybės narės institucija nustatė jam mokestį tuo metu, kai Reglamentas Nr. 1972/2003 jau buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* estų kalba?

2. Ar remiantis [2003 m.] Stojimo akto 58 straipsniu kartu su SESV 297 straipsnio 1 dalimi ir <...> Reglamento <...> Nr. 1972/2003 3 konstatuojamąja dalimi ir 4 straipsniu galima daryti išvadą, kad valstybė narė gali reikalauti iš privataus asmens mokesčio už perteklines atsargas, jeigu 2004 m. gegužės 1 d. Reglamentas Nr. 1972/2003 nebuvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* estų kalba, tačiau tuo metu, kai vėliau kompetentinga valstybės narės institucija nustatė mokestį, šis reglamentas jau buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* estų kalba?“

Dėl prejudicinių klausimų

32 Dviem klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar 2003 m. Stojimo akto 58 straipsnį reikia aiškinti taip, kad juo Estijoje privačių asmenų atžvilgiu draudžiama taikyti Reglamento Nr. 1972/2003 nuostatas, kurios 2004 m. gegužės 1 d. nebuvo nei paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* estų kalba, nei perimtos į šios valstybės narės nacionalinę teisę, net jei šie privatūs asmenys apie jas galėjo sužinoti kitais būdais.

33 Siekiant atsakyti į šį klausimą reikia priminti, kad pagal vieną iš pagrindinių Sąjungos teisės sistemos principų viešosios valdžios institucijos priimtu aktu negalima remtis suinteresuotųjų asmenų atžvilgiu prieš tai, kai jiems sudaroma galimybė su juo susipažinti jį tinkamai paskelbus *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (1979 m. sausio 25 d. Sprendimo *Racke*, 98/78, Rink. p. 69, 15 punktas ir minėto Sprendimo *Skoma-Lux* 37 punktas).

34 Be to, iš 2003 m. Stojimo akto 2 straipsnio matyti, kad prieš įstojimą institucijų priimti aktai naujosioms valstybėms narėms yra privalomi ir šiose valstybėse taikomi nuo įstojimo. Tačiau tam, kad jais šiose valstybėse būtų galima remtis fizinių ir juridinių asmenų atžvilgiu, yra nustatytos Sąjungos teisės įgyvendinimo valstybėse narėse bendrosios sąlygos, kaip antai numatytos pirminėse sutartyse, o naujosioms valstybėms narėms – pačiame 2003 m. Stojimo akte (minėto Sprendimo *Skoma-Lux* 32 punktas).

35 Kalbant apie Tarybos ir Komisijos reglamentus ir šių institucijų direktyvas, skirtas visoms valstybėms narėms, iš SESV 297 straipsnio 2 dalies nuostatų matyti, kad šie aktai gali sukelti teisines pasekmes, tik jeigu jie buvo paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Skoma-Lux* 33 punktą).

36 Šių principų lygiai būtina laikytis ir jie sukelia tokias pačias pasekmes, kai valstybės narės Sąjungos teisės norma įpareigojamos imtis priemonių šiai normai įgyvendinti, kuriomis būtų nustatytos pareigos privatiems asmenims. Dėl šios priežasties tokios priemonės turi būti paskelbiamos, kad šie galėtų su jomis susipažinti (šiuo klausimu žr. 2002 m. birželio 20 d. Sprendimo *Mulligan ir kt.*, C-313/99, Rink. p. I-5719, 51 ir 52 punktus). Suinteresuotieji asmenys taip pat turi turėti galimybę sužinoti nacionalinių priemonių, kuriomis jiems nustatomos pareigos, šaltinį. Taigi privalu skelbti ne tik nacionalinės teisės normas, bet ir Sąjungos teisės aktą, kuriuo valstybės narės tam tikrais atvejais įpareigojamos imtis priemonių, kuriomis privatiems asmenims nustatomos pareigos (šiuo klausimu žr. 2009 m. kovo 10 d. Sprendimo *Heinrich*, C-345/06, Rink. p. I-1659, 45–47 punktus).

37 Be to, iš kartu nagrinėjamų 2003 m. Stojimo akto 58 straipsnio ir Reglamento Nr. 1 4, 5 ir 8 straipsnių nuostatų matyti, kad tinkamas Sąjungos reglamento paskelbimas valstybės narės, kurios kalba yra oficialioji Sąjungos kalba, atveju turi apimti šio akto paskelbimą šia kalba *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (minėto Sprendimo *Skoma-Lux* 34 punktas).

38 Todėl Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad 2003 m. Stojimo akto 58 straipsniu draudžiama Sąjungos teisės normoje, kuri nebuvo paskelbta *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* naujosios valstybės narės kalba, nors ji yra oficialioji Sąjungos kalba, įtvirtintas pareigas taikyti privatiems asmenims šioje valstybėje, net jei šie asmenys galėjo susipažinti su šia teisės norma kitais būdais (minėtų sprendimų *Skoma-Lux* 51 punktas ir *Balbiino* 30 punktas).

39 2004 m. balandžio 7 d. priėmusi ÜLTS, Estijos Respublika įvykdė įsipareigojimus pagal Reglamentą Nr. 1972/2003, nes nustatė mokestį už perteklines žemės ūkio produktų atsargas ir apibrėžė jo apskaičiavimo sąlygas. Taip ÜLTS Estijoje nustatomos pareigos privatiems asmenims, neatsižvelgiant į tai, kad šiuo reglamentu negalima remtis jų atžvilgiu prieš tai, kai jiems sudaroma galimybė su juo susipažinti jį tinkamai paskelbus *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* šios valstybės narės kalba. Tarp šių pareigų yra pareiga iki 2004 m. gegužės 15 d. deklaruoti *Põllumajandusministeerium* tam tikrų žemės ūkio produktų atsargas, turėtas 2004 m. gegužės 1 d. Neginčytina, kad taip nustatoma pareiga sumokėti mokestį už perteklines atsargas, atsižvelgiant į tą dieną turėtas produktų atsargas. Taigi pranešimo apie mokėtiną mokestį priėmimo data neturi reikšmės apmokestinimo šiuo mokesčiu momentui. Todėl tai, kad pagrindinėje byloje 2007 m. kovo 29 d. pranešimas apie mokėtiną mokestį buvo priimtas po to, kai reglamentai Nr. 1789/2003 ir Nr. 1972/2003 buvo tinkamai paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* estų kalba, neleidžia manyti, jog ÜLTS įsigaliojimo dieną šiais reglamentais buvo galima remtis *Pimix* atžvilgiu.

40 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad minėtame Sprendime *Skoma-Lux* suformuluota taisyklė netrukdo galimybei remtis prieš privačius asmenis tomis Reglamento Nr. 1972/2003 nuostatomis, kurios buvo perimtos į ÜLTS. Tačiau šios taisyklės taikymo sritis gali būti ribota, jei Estijos institucijos prieš privačius asmenis tam tikromis šio reglamento nuostatomis, kurios nebuvo perkeltos į ÜLTS, remtųsi prieš oficialiai paskelbiant šį reglamentą estų kalba (minėtų sprendimų *Balbiino* 32 punktas ir *Rakvere Lihakombinaat* 34 punktas).

41 Reglamentu Nr. 1972/2003 valstybės narės įpareigojamos apmokestinti 2004 m. gegužės 1 d. buvusias perteklines tam tikrų žemės ūkio produktų, identifikuotų nurodant jų kodus pagal KN, atsargas. Tačiau 2004 m. gegužės 1 d. šis reglamentas nebuvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* estų kalba; jis buvo paskelbtas tik 2005 m. kovo 3 d. Kalbant apie Reglamentą Nr. 1789/2003, kuriame išdėstyta tuo metu galiojusi KN, pažymėtina, kad jis *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* estų kalba buvo paskelbtas tik 2004 m. rugpjūčio 6 d. Kai 2004 m. gegužės 1 d. įsigaliojo ÜLTS, privatūs asmenys iš Sąjungos reglamento, kuris turėjo būti tinkamai paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* estų kalba, neturėjo galimybės sužinoti, kuriems produktams taikomas mokestis už perteklines atsargas. Šie produktai ÜLTS nebuvo apibrėžti, tik pateikta nuoroda į Reglamento Nr. 1972/2003 4 straipsnio 5 dalį. Be to, privatūs asmenys negalėjo identifikuoti šių produktų naudodamiesi nacionalinės teisės norma, nes Estijos muitų nomenklatūra buvo panaikinta nuo 2004 m. gegužės 1 d.

42 Esant tokioms aplinkybėms manytina, kad reikšmingomis reglamentų Nr. 1789/2003 ir Nr. 1972/2003 nuostatomis prieš privačius asmenis Estijoje nuo 2004 m. gegužės 1 d. nebuvo galima remtis, nes jos nebuvo tinkamai paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* estų kalba arba perimtos į šios valstybės narės nacionalinę teisę.

43 Tačiau Estijos vyriausybė pabrėžia, kad pagrindinėje byloje *Pimix* žinojo savo pareigų apimtį nuo 2004 m. gegužės 1 d., nes apmokestinti perteklines žemės ūkio produktų atsargas buvo numatyta dar 2003 m. Stojimo akte. Ši vyriausybė mano, kad negalėjimas remtis Reglamentu Nr. 1972/2003 privačių asmenų atžvilgiu prieštarautų šio reglamento ir 2003 m. Stojimo akto tikslui kovoti su spekuliacija žemės ūkio produktais.

44 Tačiau Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad šio sprendimo 33–38 punktuose primintos teismo praktikos, kurią inspiravo teisinio saugumo ir vienodo požiūrio principai, laikymasis neprieštarauja Sąjungos teisės veiksmingumo principui, nes šis principas negali būti susijęs su taisyklėmis, kuriomis

privačių asmenų atžvilgiu dar negalima remtis. Pripažinimas, kad vadovaujantis veiksmingumo principu galima remtis aktu, kuris nebuvo tinkamai paskelbtas, reikštų, jog privatūs asmenys atitinkamoje valstybėje narėje patirtų neigiamų pasekmių dėl to, kad Sąjungos administracija nesilaikė jai tenkančios pareigos įstojimo dieną pateikti jiems visą *acquis communautaire* visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis (minėto Sprendimo *Skoma-Lux* 42 punktas).

45 Estijos vyriausybė taip pat teigia, kad *Pimix* be problemų įvykdė savo deklaravimo pagal ÜLTS pareigas ir taip parodė, jog žinojo savo pareigų apimtį net ir prieš tinkamą reglamentų Nr. 1789/2003 ir Nr. 1972/2003 paskelbimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* estų kalba.

46 Vis dėlto to, kad ieškove pagrindinėje byloje esanti bendrovė tiksliai deklaravo 2004 m. gegužės 1 d. turėtų apmokestinamų produktų kiekius, taigi buvo informuota apie taikytinas Sąjungos taisykles, nepakanka, kad jos atžvilgiu būtų galima remtis Sąjungos teisės norma, kuri nebuvo tinkamai paskelbta *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Skoma-Lux* 46 punktą).

47 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti taip: 2003 m. Stojimo akto 58 straipsnį reikia aiškinti taip, kad juo Estijoje privačių asmenų atžvilgiu draudžiama taikyti Reglamento Nr. 1972/2003 nuostatas, kurios 2004 m. gegužės 1 d. nebuvo nei paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* estų kalba, nei perimtos į šios valstybės narės nacionalinę teisę, net jei šie privatūs asmenys apie jas galėjo sužinoti kitais būdais.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

48 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

Akto dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų 58 straipsnį reikia aiškinti taip, kad juo Estijoje privačių asmenų atžvilgiu draudžiama taikyti 2003 m. lapkričio 10 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1972/2003 dėl prekybai žemės ūkio produktais skirtų pereinamojo laikotarpio priemonių, kurios turi būti patvirtintos dėl Čekijos, Estijos, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Maltos, Lenkijos, Slovėnijos ir Slovakijos įstojimo, nuostatas, kurios 2004 m. gegužės 1 d. nebuvo nei paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* estų kalba, nei perimtos į šios valstybės narės nacionalinę teisę, net jei šie privatūs asmenys apie jas galėjo sužinoti kitais būdais.

Parašai.